

Štatistika

7 Štatistika

Národná banka Slovenska zbiera, zostavuje a uverejňuje rôzne druhy štatistík, ktoré slúžia predovšetkým na zabezpečenie výkonu národnej menovej politiky a finančnej stability. V roku 2007 pokračoval proces harmonizácie jednotlivých oblastí štatistiky v súlade s požiadavkami ECB, ďalšími inštitúciami spoločenstva, ako aj inými medzinárodnými inštitúciami. Vykonala sa rozsiahla zmena prezentácie údajov v hlavnom menu internetovej stránky NBS za oblasť štatistiky. V súlade so strednodobou stratégiou sa zabezpečovali úlohy súvisiace s prijatím spoločnej meny euro.

Menová a banková štatistika

Činnosti realizované v roku 2007 boli zamerané hlavne na zabezpečenie požiadaviek ECB pre oblasť menovej štatistiky, štatistiky finančných inštitúcií a trhov. Zostavované a zverejňované boli harmonizované štatistiky za menové agregáty a protipoložky k menovému agregátu M3, bilančné údaje stavové a tokové za sektor peňažných finančných inštitúcií, podielových fondov, ostatných finančných sprostredkovateľov, úrokové miery z prijatých vkladov a poskytnutých úverov. Na účely sledovania plnenia jedného z konvergenčných kritérií bola poskytovaná štatistika dlhodobých úrokových mier za reprezentatívne vládne dlhopisy.

V štatistickom výkazníctve pre rok 2007 za úverové inštitúcie bola na základe zapracovania koncepčných zmien v predchádzajúcich rokoch stabilizovaná štruktúra požadovaných údajov. Zaviedli sa nové požiadavky na vykazovanie úrokovej štatistiky za nové úvery a vklady v eurách. Dopracovalo sa technické prostredie na zautomatizovanie zostavovania dátových súborov pre oblasť bilančnej a úrokovej štatistiky.

Vzhľadom na prípravu nových nariadení ECB pre túto časť menovej a bankovej štatistiky sa NBS zameriavala na zisťovanie dostupnosti, významnosti a nákladovosti nových požiadaviek. Spolupracovalo sa na rôznych metodických dotazníkoch ECB monitorujúcich národné prostredie. Pokračovali tiež práce na zostavovaní historických časových radov v súlade so stratégiou rozšírenia eurozóny o SR.

Do existujúceho štatistického výkazníctva podielových fondov (stavové údaje aktív a pasív) boli v roku 2007 metodicky zapracované nové požiadavky ECB na

vykazovanie transakcií/netransakcií a vykazovanie cenných papierov na báze security-by-security.

Od začiatku roka boli spracovávané a zostavované prvé údaje za sektor ostatných finančných sprostredkovateľov, ktoré začali predkladať spoločnosti zaoberajúce sa finančným lízingom, splátkovým predajom a faktoringom.

Okrem spolupráce s MMF sa koncom roka začala intenzívnejšia komunikácia s BIS ohľadom štatistiky vydaných dlhových cenných papierov.

Vzájomnú súvislosť a využiteľnosť menovej a bankovej štatistiky s inými druhmi štatistík a činnosťami, ktoré NBS zabezpečuje, najlepšie prezentuje skutočnosť, že poskytované údaje slúžia nielen pre výkon menovej politiky, ale aj ako zdrojové podklady na zostavovanie štatistiky štvrťročných finančných účtov, zabezpečenie výpočtu povinných minimálnych rezerv úverových inštitúcií, štatistiky platobnej bilancie, štatistiky pre bankový rozvoj, finančnej stability (analýzy obozretnosti), štrukturálne štatistické indikátory, ako aj štatistiku platobných systémov v rámci ESCB.

V roku 2007 bola dokončená rozsiahla zmena prezentácie a dostupnosti harmonizovaných národných údajov za oblasť menovej a finančnej štatistiky na internetovej stránke NBS.

Štatistika štvrťročných finančných účtov

Národná banka Slovenska je v zmysle požiadaviek ECB zodpovedná aj za zostavovanie štvrťročných finančných účtov (ŠFÚ) menovej únie. Hlavným účelom zostavenia ŠFÚ je vytvoriť podporný analytický nástroj na účely sledovania transmisného mechanizmu menovej politiky a analýzy finančnej stability.

Matica ŠFÚ obsahuje údaje o štruktúre finančných tokov za jednotlivé finančné nástroje (obeživo, vklady, úvery, dlhové a majetkové cenné papiere, finančné deriváty, podielové fondy a poistno-technické rezervy) medzi jednotlivými inštitucionálnymi sektormi v národnom hospodárstve v členení podľa metodiky európskeho systému národných účtov ESA 95. Národná banka Slovenska úzko spolupracuje pri zostavovaní ŠFÚ so Štatistickým úradom SR (ŠÚ SR),

ktorý je zodpovedný za sektor verejnej správy a taktiež za ročné finančné účty za celú ekonomiku.

V roku 2007 boli riešené metodické rozdiely v údajoch o finančných tokoch v sektore verejnej správy v spolupráci so ŠÚ SR, keďže pri zostavovaní uvedených údajov existujú významné rozdiely medzi zdrojovými údajmi NBS a Ministerstva financií SR (MF SR). V súvislosti s celkovou štruktúrou ŠFÚ bolo potrebné taktiež zautomatizovať prepojenie vstupných dát od jednotlivých subjektov finančného trhu s výstupnými maticami ŠFÚ v rámci aplikačných programových systémov štatistiky STATUS a STATUS DFT. V priebehu roka sa uskutočnili konzultácie s predstaviteľmi poisťovní a subjektmi dôchodkového sporenia v súvislosti s pripravovanou aktualizáciou opatrenia NBS na zber údajov pre potreby ŠFÚ. V druhej polovici 2007 sa začal proces štatistického bilancovania všetkých zdrojových údajov ŠFÚ, výsledkom ktorého budú metodicky a štatisticky konzistentné časové rady ŠFÚ za celé národné hospodárstvo SR.

Štatistika poisťovní a kapitálového trhu

V súvislosti s integrovaným dohľadom nad celým finančným trhom pod gesciou NBS vyplynula potreba zabezpečiť, okrem zefektívnenia dohliadacej a regulačnej činnosti, tiež zjednodušenie komunikácie s dohliadanými subjektmi. Dôraz sa kládol na zabezpečenie zberu, spracovania a uchovávanía údajov subjektov finančného trhu, ktoré sú nevyhnutné tak pre výkon dohľadu, ako aj na štatistické účely, a to pre národné i nadnárodné inštitúcie.

Rok 2007 bol prvým rokom prevádzky APS STATUS DFT, ktorý v maximálnej miere využíva možnosti bankami a pobočkami zahraničných bánk už dlhodobo používaného APS STATUS a zároveň umožňuje pokryť podstatne vyšší počet vykazujúcich subjektov, ich rôznu kategorizáciu a možnosť vykazovať v zastúpení.

Začiatok roka bol charakteristický predovšetkým metodickým usmerňovaním subjektov v oblasti vy-

užitia tohto certifikovaného prenosu dát a následne zefektívnením obojstrannej komunikácie medzi NBS a vykazujúcimi subjektmi, a to predovšetkým doprojektovaním možných logických súvislostí medzi jednotlivými údajmi. Do vzorov výkazov boli v priebehu roka zapracované zmeny, ktoré vyplynuli z postupnej implementácie smerníc Európskej únie do právnych predpisov upravujúcich činnosť subjektov finančného trhu.

Koncom roka sa pozornosť NBS začala zameriavať aj na práce spojené s prechodom na jednotnú európsku menu a s tým súvisiace požiadavky na konverziu štatistických databáz.

Oblasť štatistiky nebankových subjektov

Oblasť štatistiky nebankových subjektov zabezpečuje a zodpovedá za získavanie a spracovanie štatistického výkazníctva od iných subjektov ako bánk a pobočiek zahraničných bánk, vychádzajúc z potrieb zostavovania platobnej bilancie a medzinárodnej investičnej pozície.

Rok 2007 bol pre činnosti zabezpečované v rámci štatistiky nebankových subjektov rokom harmonizácie štatistiky v súlade s odporúčaniami medzinárodných inštitúcií, predovšetkým ECB, ktoré sa týkajú metódy zostavovania platobnej bilancie a medzinárodnej investičnej pozície.

Vstupom do eurozóny sa bude meniť aj rozsah vykazovaných údajov tak, aby umožnili zostaviť celkové štatistiky eurozóny o platobnej bilancii a medzinárodnej investičnej pozícii. V druhej polovici roka 2007 sa začali práce spojené so vstupom Slovenskej republiky do eurozóny a s tým súvisiace požiadavky na konverziu štatistických údajov.

V roku 2007 pokračovala prezentácia informácií o priamych zahraničných investíciách na internetovej stránke NBS v rámci publikácie Menový prehľad.